

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va
innovatsiyalar vazirligi

ISSN: 2992-9008
UDK: 37

TA'LIM VA TARAQQIYOT

Ilmiy-uslubiy jurnali

2025-YIL, 2-SON

journal.namspi.uz

Bosh muharrir: Namangan davlat pedagogika instituti rektori B.E.Xusanov
Mas'ul muharrir: Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor M.R.Qodirxonov
Mas'ul muharrir o'rinbosari: Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash bo'limi boshlig'i J.A.Yuldashev

TAHRIR HAY'ATI

Aniq va tabiiy fanlar: k.f.d., prof. Sh.Abdullayev, f-m.f.d., dots. R.Xakimov, k.f.d., prof. N.Vohidova, k.f.d., dots. M.Qodirxonov, b.f.d., dots. A.Batashov, f-m.f.n., dots., T.Abdullayev, p.f.n., dots. M.Eshnazarova, p.f.n., dots. G'. Nafasov, p.f.n., dots. M.Boltayeva.

Texnika fanlari: t.f.d., prof. A.Umarov, t.f.d., prof. A.Qayumov, PhD, dots. Sh.Xudoyqulov, PhD, dots. Abdunazarov.

Ijtimoiy gumanitar fanlar: s.f.d., prof. T.Fayzullayev, tar.f.d., prof. A.Rasulov. f.f.d., prof. M.Ismoilov, i.f.d., dots. N.Sotivoldiyev, t.f.n., dots. A.Isoqboyev, f.f.n., dots. O.Mamatov, t.f.n., dots. Z.Haydarov, PhD. J.Yuldashev, PhD. A.Abdullayev.

Pedagogika fanlari: p.f.d., prof. B.Xodjayev, p.f.d., prof. X.Najmiddinova, p.f.d., prof. T.Ismoilov, p.f.d., prof. S.Abdullayev. p.f.d., prof., M.Y.Sobirova, p.f.d., prof., R.Zamilova, p.f.d., prof. Sh.Xujamberdiyeva, p.f.d., dots. M.Asqarova, PhD, dots. M.Asranboyeva.

Filologiya fanlari: fil.f.d., prof. N.Uluqov, fil.f.d., prof. H.Usmanova, f.f.d., dots. X.Shokirova, p.f.n., dots. S.Misirov, p.f.n., dots. Sh.Ubaydullayev, PhD, dots. P.Lutfullayev, PhD, dots. M.Yakubbayev.

Texnik muharrir: R.Tursunov

Tahririyat manzili: Namangan shahri, Uychi ko'chasi, 316-uy.

Pochta indeksi: 160136, Faks: (0369) 227-27-21,

Email: Info@namspi.uz

"Ta'lim va taraqqiyot" ilmiy-uslubiy jurnali elektron to'plam sifatida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi (AOKA)ning 2022-yil 25-oktabrdagi № 045044 raqamli guvohnomasi asosida chop etiladi. Jurnal Oliy Attestatsiya komissiyasining 2024-yil 30-noyabrdagi (№ 364/5) yig'ilishi qaroriga asosan pedagogika fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan. UDK: 37, Xalqaro standartlashtirish raqami (ISSN): 2992-9008. "Ta'lim va taraqqiyot" ilmiy-uslubiy jurnalining 2025-yil 2-soni NamDPI Ilmiy-texnikaviy Kengashining 10-may 2025-yildagi 5-sonli kengaytirilgan yig'ilishida muhokama qilinib, ilmiy to'plam sifatida chop etishga ruxsat etilgan (Bayonnoma № 5). Maqolalarning ilmiy saviyasi va keltirilgan ma'lumotlar uchun mualliflar javobgar hisoblanadi.

OILAVIY-QO'SHNICHILIK JAMIYATIDA TARBIYAVIY ISHLARNI TIZIMLI RIVOJLANTIRISHNING METODOLOGIK ASOSLARI

Jumaniyazova Zulfiya Aitboyevna

CHDPU pedagogika fakulteti "Pedagogika" kafedrasida o'qituvchisi
zulfiyajumaniyazova2@gmail.com, +998 97 545 12 64

Annotatsiya: Ushbu maqolada oilaviy-qo'shnichilik va jamiyatda tarbiyaviy ishlarni tizimli rivojlantirish, o'zining keng va ko'p qatlamli mazmuni bilan zamonaviy jamiyatda ijtimoiy barqarorlikni saqlash, aholi o'rtasida ma'naviy va axloqiy qadriyatlarni mustahkamlash, shuningdek, yoshlarda haqiqiy oila va jamiyatga bo'lgan mas'uliyatni shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Oilaviy va qo'shnichilik munosabatlari tarbiyasi – bu nafaqat biror oilaning o'zaro aloqalarini, balki butun jamiyatning ijtimoiy maqsadlariga xizmat qiladigan bir tizimni rivojlantirishni anglatadi. Oilaviy qo'shnichilik jamiyatida tarbiyaviy ishlarni tizimli ravishda rivojlantirish, jamiyatning barqarorligi va rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatadi. Bu ishlarni o'tkazish jarayonida oilaning o'zaro munosabatlari, qo'shnichilik va jamiyatning boshqa a'zolari bilan aloqalarini mustahkamlash, axloqiy qadriyatlarni rivojlantirish asosiy maqsad bo'lib qoladi. Shuningdek, zamonaviy texnologiyalar va yangi yondashuvlarni qo'llash orqali tarbiyaviy ishlar samaradorligini oshirish, jamiyatning ijtimoiy mas'uliyatini kuchaytirish mumkin. Bu boradagi chora-tadbirlar nafaqat o'z-o'zini rivojlantirishga, balki umumiy jamiyatda ijtimoiy barqarorlik va farovonlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: Oila, qo'shnichilik, ta'lim, tarbiya, qonun va qarorlar, oilaviy-qo'shnichilik munosabatlari, o'z-o'zini rivojlantirish, axloq, axloqiy qadriyatlar, klasterli yondashuv, klaster, farovon oila, ma'naviy tiklanish.

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СИСТЕМНОГО РАЗВИТИЯ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ В СЕМЕЙНО-СОСЕДСКОМ ОБЩЕСТВЕ

Аннотация: В статье рассматривается системное развитие воспитательной работы в семье, дворе и обществе, с ее широким и многослойным содержанием, которая играет важную роль в поддержании социальной стабильности в современном обществе, укреплении духовно-нравственных ценностей среди населения, а также в формировании у молодежи подлинного чувства ответственности за семью и общество. Развитие семейных и соседских отношений означает развитие не только отношений внутри семьи, но и системы, которая служит социальным целям всего общества. Планомерное развитие воспитательной работы в обществе, дружелюбном к семье, оказывает большое влияние на стабильность и развитие общества. В процессе проведения данных мероприятий основной целью остается укрепление семейных отношений, связей с соседями и другими членами общества, развитие нравственных ценностей. Повысить эффективность воспитательной работы и усилить социальную ответственность общества можно также за счет использования современных технологий и новых подходов. Меры в этом

направлении служат не только саморазвитию, но и обеспечению социальной стабильности и благополучия в обществе в целом.

Ключевые слова: Семья, соседство, образование, воспитание, законы и решения, семейно-соседские отношения, саморазвитие, нравственность, нравственные ценности, кластерный подход, кластер, благополучная семья, духовное возрождение.

METHODOLOGICAL BASIS OF SYSTEMATIC DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL WORK IN FAMILY-NEIGHBORHOOD SOCIETY

Abstract: This article discusses the systematic development of educational work in family-neighborhood and society, which, with its broad and multi-layered content, plays an important role in maintaining social stability in modern society, strengthening spiritual and moral values among the population, as well as in the formation of a real sense of responsibility for the family and society in young people. The education of family and neighborhood relations means the development of a system that serves not only the mutual relations of a family, but also the social goals of the entire society. The systematic development of educational work in a family-neighborhood society has a great impact on the stability and development of society. In the process of carrying out this work, the main goal remains to strengthen the mutual relations of the family, its ties with the neighborhood and other members of society, and the development of moral values. It is also possible to increase the effectiveness of educational work and strengthen the social responsibility of society by using modern technologies and new approaches. Measures in this regard serve not only self-development, but also to ensure social stability and prosperity in society as a whole.

Keywords: Family, neighborhood, education, upbringing, laws and decisions, family-neighborhood relations, self-development, morality, moral values, cluster approach, cluster, prosperous family, spiritual revival.

KIRISH

Oilaviy-qo'shnichilik jamiyatida tarbiyaviy ishlar nafaqat oilaning ichki muhitini, balki jamiyatning umumiy ma'naviy va ijtimoiy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Oilaviy munosabatlar, qo'shnichilik va jamiyat o'rtasidagi aloqalar ayniqsa yosh avlodning tarbiyasi, axloqiy qadriyatlarni shakllantirish va ijtimoiy mas'uliyatni rivojlantirishda markaziy o'rin tutadi. Shu bilan birga, oilaviy va qo'shnichilik jamiyatlarida tarbiya jarayonini tizimli rivojlantirish, jamiyatning barqarorligi va ijtimoiy farovonligini ta'minlashning asosiy omilidir.

O'zbekiston kabi rivojlanayotgan mamlakatlarda oilaviy jamiyatning ijtimoiy faolligi, uning taraqqiyotdagi o'рни va qo'shnichilik munosabatlarining ahamiyati o'zgarmoqda. Oilaviy va qo'shnichilik munosabatlari o'rtasidagi bog'liqlikni

yaxshilash, o'zgaraydigan qadriyatlarni va yangi zamonaviy ko'nikmalarni yoshlar o'rtasida shakllantirish, ularni ijtimoiy hayotga faol ishtirokchi sifatida tayyorlash bugungi kunning dolzarb masalalaridan biridir. Aynan tarbiya jarayonini tizimli ravishda rivojlantirish orqali o'zgaras axloqiy me'yorlarni shakllantirish va yoshlarni ijtimoiy mas'uliyatni anglashga o'rgatish mumkin. Shu sababli, oilaviy-qo'shnichilik jamiyatida tarbiyaviy ishlarni tizimli rivojlantirish, o'zaro yordam, hurmat va mas'uliyatni targ'ib qilish, ijtimoiy va axloqiy qadriyatlarni saqlash hamda yosh avlodni jamiyatning faol va mas'uliyatli a'zolari sifatida tayyorlash zarur. Tarbiyaviy ishlar nafaqat oilalar darajasida, balki mahalla va qo'shnilar o'rtasida ham amalga oshirilishi kerak, chunki jamiyatning asosiy tuzilmasi bo'lgan oilaning rivojlanishi, birinchi navbatda, uning o'zaro aloqalari va tarbiyasi bilan chambarchas bog'liqdir.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish dasturlari doirasida aholining biznes tashabbuslarini qo'llab-quvvatlashni yangi bosqichga olib chiqishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi PQ-39-sonli (31.01.2023y.) qarori qabul qilindi.

“Mahalla budjeti” tizimini joriy etish orqali mahallalarning moliyaviy imkoniyatini yanada kengaytirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida”gi Prezident qarori (PQ–458-son, 26.12.2022-y.) qabul qilindi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish dasturlari doirasida aholining biznes tashabbuslarini qo'llab-quvvatlashni yangi bosqichga olib chiqishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi PQ-39-sonli qarori (31.01.2023y.) mamlakatimizda oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish va aholi o'rtasida biznes tashabbuslarini qo'llab-quvvatlashni yanada mustahkamlashga qaratilgan muhim huquqiy hujjatdir. Ushbu qaror, O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishida oilaviy biznesni kengaytirish va unga bo'lgan davlat yordamini samarali tarzda taqsimlashni nazarda tutadi. Qarorning asosiy maqsadi – oilaviy tadbirkorlikni yangi bosqichga olib chiqish, aholi o'rtasida tadbirkorlik faolligini oshirish hamda iqtisodiyotni diversifikatsiyalashga yordam berishdir. Ushbu qaror O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Oilaviy tadbirkorlikni

qo'llab-quvvatlash, bir tomondan, yangi ish o'rinlarini yaratishga, boshqa tomondan, mavjud resurslardan samarali foydalanishga imkon yaratadi. Shuningdek, bu chora-tadbirlar ijtimoiy barqarorlikni saqlab qolish, aholining ijtimoiy faolligini oshirish va ularni biznes faoliyatiga jalb etishda muhim rol o'ynaydi.

“O‘zbekiston Respublikasida oila institutini 2030-yilgacha yanada mustahkamlash konsepsiyasi” loyihasida oila va farovon oila tushunchalariga quyidagicha ta’rif berib o‘tildi: Oila – murakkab ijtimoiy-madaniy hodisa hisoblanib, ijtimoiy hayotning abadiyligi, avlodlarning davomiyligi va tarbiyaning uzluksizligini ta’minlaydigan, kelajak avlod, qadriyatlar tizimiga o‘z ta’sirini ko‘rsatadigan ijtimoiy makon hisoblanadi.

U.N.Xo‘jamqulovning fikricha, klaster yondashuvi universallik xarakteriga ega bo‘lib, uning ta’lim jarayoniga tatbiq qilinishi uzluksiz ta’lim tizimida mavjud tarqoqlikni bartaraf qilish, ta’lim turlarini umumiy maqsad atrofida birlashtirish, uzviylik va uzluksizlikni qaror toptirish, o‘zaro raqobat va nazorat muhitini shakllantirish, pedagogik sohada samarali vorisiylikni ta’minlovchi yaxlit tizimni yaratishga asos bo‘ladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

S.A.Toshtemirova klaster yondashuvi asosida umumta’lim maktablarida ta’lim sifatini oshirish mexanizmlari integratsion muhit tamoyillari (tizimlilik, barqarorlik, sinergetik, moslashuvchanlik)ga asoslangan mobil harakatli tezkor aloqa, hududiy yaxlitlik hamda maktab-laboratoriya maydonchalarining imkoniyatlari (metodik, didaktik, texnologik, motivatsion)ga ustuvorlik berish masalalarini tatqiq qilgan.

Sh.I.Botirova uzluksiz ta’lim tizimida adabiyot o‘qitish samaradorligini ta’lim klasteri sharoitida oshirishning metodik ta’minotining ilmiy metodik jihatlarini takomillashtirgan.

B.Sh.Usmonov o‘z ilmiy tadqiqot ishida oliy ta’lim, fan va ishlab chiqarish integratsiyasini klasterli yondashuv asosida innovatsion rivojlantirishning tashkiliy-metodik mehanizmlari integratsiyalashgan ochiq, kreativ axborot-ta’lim muhitini

shakllantirishga yo'naltirilgan hamda ichki klasterli hamkorlik tamoyillariga asoslangan o'quv-ilmiy kompleks tiziminikiritish vositalari tadqiq qilingan.

R.X.Nosirovaning tadqiqot ishida klaster yondashuvi asosida bolalarda metakognitiv ko'nikmalarni shakllantirish orqali maktab ta'limiga tayyorlashni tashkil etish, tarbiyalanuvchilarga ta'lim-tarbiya berishda maktabgacha ta'lim muassasalari, oila, mahalla va OTM larning uzviy hamkorligini tadqiq etgan.

Tadqiqotchi A.D.Alliyarov oliy ta'lim muassasalari talabalarida ma'naviy qadriyatlarni rivojlantirishning metodik shart-sharoitlari, pedagogik mexanizmlarini aniqlagan hamda oliy ta'lim muassasalari talabalarida ma'naviy qadriyatlarni rivojlantirish texnologiyasini takomillashtirish bo'yicha bir qancha ilmiy tavsiyalar ishlab chiqqan.

NATIJALAR

S.A.Toshtemirova klaster yondashuvi asosida umumta'lim maktablarida ta'lim sifatini oshirish mexanizmlari integratsion muhit tamoyillari etib quyidagilarni ajratib ko'rsatadi:

Tizimlilik tamoyili, o'quv jarayonining barcha qismlarini bir-biri bilan bog'liq holda tizimli ravishda boshqarishni ta'minlaydi. Bu o'qitish va o'rganish jarayonlarini kompleks tarzda ko'rib chiqishni va o'quvchilarning shaxsiy va akademik rivojlanishini yaxshilashga imkon beradi.

Barqarorlik tamoyili ta'lim tizimining uzoq muddatli samaradorligini ta'minlashga yo'naltirilgan. Bu yondashuv doirasida, o'quvchilar va o'qituvchilar uchun barqaror rivojlanish imkoniyatlarini yaratish, shuningdek, ta'lim muassasalarining doimiy ravishda yangilanib borishini ta'minlash kerak.

Sinergetik tamoyili, turli ta'lim tizimlarining o'zaro ta'sirini, muvofiqligini va birlashuvini ta'kidlaydi. Bu o'qitish jarayonida o'qituvchi, o'quvchi va jamiyat o'rtasida samarali muloqot va hamkorlikni o'rnatish zarurligini anglatadi.

Moslashuvchanlik tamoyili ta'lim tizimining o'zgaruvchan sharoitlarga tezda moslashish imkoniyatini beradi. Bu o'qitish va o'rganish jarayonida yangi metodikalar, texnologiyalar va yondashuvlarni joriy qilishni talab qiladi.

Mobil harakatli tezkor aloqa tizimi orqali o'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasida tezkor va samarali muloqot o'rnatish, ta'lim jarayonini yanada interaktiv va samarali qilish imkoniyatini yaratadi.

Hududiy yaxlitlik tamoyili, maktablar o'rtasida geografik va ijtimoiy chegaralarni cheklamay, barcha o'quvchilar va o'qituvchilarning bir xil ta'lim resurslariga ega bo'lishini ta'minlaydi. Bu hududlarning rivojlanishini va ta'lim tizimining hamma sohalarda yaxlit ishlashini ko'zda tutadi.

Maktab-laboratoriya maydonchalari ning metodik, didaktik, texnologik va motivatsion imkoniyatlarini kengaytirish orqali o'qituvchilar va o'quvchilarga yuqori sifatli ta'lim berishga imkoniyat yaratiladi. Bu maydonchalar o'quv jarayonini innovatsion yondashuvlar bilan boyitishga yordam beradi, yangi pedagogik metodlarni tatbiq etish va o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishga xizmat qiladi.

Sh.I.Botirova uzluksiz ta'lim tizimida ta'lim klasteri sharoitida metodik ta'minotning samarali ishlashi uchun klasterning metodik, didaktik, texnologik va motivatsion imkoniyatlari kengaytirilishi zarur. Bu imkoniyatlar:

- Metodik yondashuvlar: O'qituvchilarni doimiy ravishda yangi metodik yondashuvlar bilan tanishtirish va ularni o'quv jarayonida qo'llash.
- Didaktik materiallar: Adabiyot o'qitish uchun samarali didaktik materiallarni ishlab chiqish va ta'lim jarayonida joriy etish.
- Texnologik vositalar: Zamonaviy pedagogik texnologiyalar yordamida ta'lim jarayonini yangilash va uni yanada interaktiv qilish.
- Motivatsiya: O'quvchilarning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshirish va ularni o'z-o'zini rivojlantirishga rag'batlantirish.

MUHOKAMA

Tadqiqotchi U.Q.Utanov auditoriyadan tashqari mashg'ulotlarning an'anaviy va innovatsion shakllarini integratsiyalash asosida oliy ta'lim muassasasi talabalar ma'naviyatini rivojlantirishning blok-modulli tizimidan foydalanishni taklif qilgan holda auditoriyadan tashqari mashg'ulotlar jarayonida talabalarning ma'naviyatini rivojlantirishning vitagen va germeneytik tarbiya texnologiyalarini amaliyotga tadbiq etgan[120].

Ba'zi oilaviy iqtiboslar bizga yaqin odamlar bilan bo'lishish uchun juda muhim:

• Siz nikoh baxtini har bir sherikning tillarida olib boradigan izlari soni bilan o'lchashingiz mumkin, ular yillar davomida g'azablangan so'zlarni ushlab turishgan (Elizabeth Gilbert);

• Oilasiz mavjudot shoxsiz daraxtga o'xshaydi (Anri Drouyet)

• Oila bu kechagi kunni eslatuvchi, bugun bizga kuch va qo'llab-quvvatlovchi, ertangi kunga umid baxsh etuvchi rishta. Hech bir hukumat, qanchalik yaxshi niyatda bo'lmasin, oilalarimiz ta'minlangan narsani ta'minlay olmaydi.

• Ta'lim-tarbiya sohasini rivojlantirish, turli davlat-jamiyat ijtimoiy institutlarni shakllantirishda tarbiya jamiyat rivojlanishiga ko'ra shakllanadi.

Jamiyat (lotincha *socium* — „umumiy“) — kishilarning tarixan qaror topgan hamkorlik faoliyatlari majmui hisoblanadi. Jamiyatdagi barcha jarayonlar, jumladan moddiy va ma'naviy boyliklar, inson hayoti uchun zarur bo'lgan shart-sharoitlarning yaratilishi, muayyan faoliyatlar orqali amalga oshiriladi. Insonlar faoliyati va ularning o'rtasidagi ijtimoiy munosabatlar jamiyatning asosiy mazmunini tashkil etadi. Ushbu faoliyatlarga biz ishlab chiqarish, oilaviy, siyosiy, huquqiy, axloqiy, diniy va estetik sohalarda amalga oshadi va ularning har biri o'ziga xos ijtimoiy munosabatlarda aks etadi. Jamiyatda moddiy ishlab chiqarish faoliyatining ahamiyati beqiyosdir, chunki bu faoliyat orqali insonlar oziq-ovqat, kiyim-kechak, uy-joy va boshqa zarur ehtiyojlarini qondiradilar. Jamiyatda moddiy ishlab chiqarish va tabiat bilan o'zaro ta'sirning alohida o'rni mavjud.

Jamiyat taraqqiyoti tabiiy-tarixiy, qonuniy jarayondir. Moddiy ishlab chiqarish jamiyatning ijtimoiy tuzilishi, ya'ni muayyan ijtimoiy qatlam, toifa va guruhlarning rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Jamiyatda turli qatlam va toifalarning mavjudligi mehnat taqsimoti, shuningdek, ishlab chiqarish vositalariga bo'lgan mulkchilik munosabatlari, jamiyatda yaratilgan moddiy boyliklardan oladigan ulushiga bog'liq. Bular jamiyatdagi kishilarning faoliyati hamda daromadiga qarab turli kasbiy va ijtimoiy guruhlarga ajralishining oladigan ulushiga bog'liq. Bular jamiyatdagi kishilarning faoliyati hamda daromadiga qarab turli kasbiy va ijtimoiy guruhlarga ajralishining negizidir.

XULOSA

Oilaviy-qo'shnichilik jamiyatida tarbiyaviy ishlarni tizimli rivojlantirishning metodologik asoslari yoshlarni to'g'ri tarbiyalash va ularning ijtimoiy va axloqiy qadriyatlar asosida rivojlanishini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Bu jarayon nafaqat oilaning o'zi, balki jamiyatning barcha tizimlari — o'qituvchilar, psixologlar, ota-onalar va ijtimoiy mutaxassislar o'rtasida samarali hamkorlikni talab etadi. Tarbiya jarayonida kognitiv va emosional metodlar, integratsion yondashuvlar, madaniy va milliy qadriyatlarning ahamiyati, shuningdek, empatiya va kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantirish zarurdir. Tizimli baholash va monitoring orqali yoshlarning rivojlanishini kuzatish va to'g'ri yondashuvlarni qo'llash ham muhimdir. Shunday qilib, oilaviy tarbiya jarayoni, jamiyatning barcha a'zolarining birgalikdagi harakatlari bilan, yoshlarni ma'naviy, axloqiy va ijtimoiy jihatdan yetuk shaxslar sifatida kamol topishiga imkon yaratib beradi.

FOYDALINGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdalova Sayyora Rustamovna, Abdikerimova Madina Miyatovna (2022). Klaster asosida oilaviy maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion ta'lim tarbiya jarayonini tashkil etish pedagogik muammo sifatida. *World scientific research journal*, 9 (1), 92-97.
2. S.B. Allayorova (2024). Ta'lim klasteri muhitida pedagogik innovatsiyalar logistikasi. *PEDAGOG*, 7 (3), 155-163.
3. Jamoldinova, S. N. (2023). Kommunikativ qobiliyat-ta'lim-tarbiya jarayonidagi konfliktlarni bartaraf etish manbai sifatida. "Mug'allim hem uzliksiz bilimlendirio", 1(1), 229-235.
4. Zulfiya Aytbayevna Jumaniyazova (2024). Increasing Creative Competence Of Students And Strengthening Educational Efficiency Based On Individual Approach. *Web of Humanities: Journal of Social Science and Humanitarian Research*, 2 (10), 60-68.
5. Z. A. Jumaniyazova (2024). Inklyuziv ta'limni integratsiyasining tashkiliypedagogik muammolari. *Zamonaviy ta'lim*, 1 (1), 746-749.
6. Zulfiya Aytbayevna Jumaniyazova (2024). Steam ta'lim tizimi inklyuziv ta'limga tatbiqi. *O'zbekistonda fanlararo innovatsiyalar va ilmiy tadqiqotlar jurnali*, 3 (33), 296-299.
7. Jamoldinova, S. N. (2023). O'qituvchining konfliktologik tayyorgarligining kasbiy faoliyatdagi ahamiyati. "Mug'allim hem uzliksiz bilimlendiriu", 1(1), 224-228.

133. Rivojlangan davlatlar tajribasi: bo'lajak tarbiyachilar uchun sun'iy intellekt kompetensiyalari 1102
Maxsudova Sh.M.
134. Talabalarni xalq og'zaki ijodi vositasida vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning pedagogik shart-sharoitlari 1110
O'rinova N.M., Solijonov Y.A.
135. Kimyo mutaxassisligi magistrantlarining ilmiy-tadqiqot kompetentligini rivojlantirish modeli 1119
Xusanova M.N.
136. Katta maktabgacha yoshdagi bolalarni kognitiv rivojlantirishda mnemotexnologiyadan foydalanish ahamiyati 1124
Egamberdiyeva D.T.
137. Maktabga tayyorlov guruh tarbiyalanuvchilarida "pape mashe" texnologiyalari asosida ijodiy rivojlanishini o'ziga xos xususiyatlari 1130
Yaqubova M.D.
138. Bo'lajak o'qituvchilarni ijtimoiy pedagogik amaliyotga aksiologik munosabatlarini rivojlantirishning asosiy vazifalari 1138
Xushnazarova M.N.
139. STEAM - yondashuvi asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy-izlanishli faoliyat ko'nikmasini shakllantirish 1144
Tashibekova M.X.
140. Boshlang'ich sinflarda raqamli texnologiyalar orqali savodxonlikni rivojlantirish: qk topshiriqlar asosida yondashuv 1151
Mirzaxmedova M.A., Asqarova M.A.
141. Zamonaviy pedagog kompetensiyasi: bugungi kun talabi 1159
Abdualiyeva J.A.
142. Oilaviy-qo'shniçilik jamiyatida tarbiyaviy ishlarni tizimli rivojlantirishning metodologik asoslari 1168
Jumaniyazova Z.A.
143. Ta'lim klasteri sharoitida alohida yordamga muhtoj bolalarning ta'lim-tarbiyasiga doir muammolar va yechimlar. 1176
Tuychiyeva I.I., A'zamova M.N.
144. Tabiiy fanlar yo'nalishidagi talabalarning leksik salohiyatini oshirishda raqamli o'quv platformalarining samaradorligi 1188
Kamalova N.D.
145. Kasbiy ingliz tili muloqotiga o'qitishda madaniyatlararo yondashuv: logistika yo'nalishi misolida 1195
Botirova P.X.
146. Adabiy ta'limda o'quvchilarga estetik tarbiyani badiiy matn tahlil qilish orqali yetkazib berish texnologiyalari 1200
Tillayeva R.T.
147. O'zbek adabiyotida turkiy xalq dostonlarining o'rganilishi 1208
Qosimova Y.J.

148. Umumta'lim maktablarida alisher navoiy ijodini o'rgatishda integrativ yondashuvlarning nazariy asoslari 1214
Sobitova M.A.
149. Tarixiy shaxslarni badiiy talqin qilish prinsplari 1223
Sharipova M.
150. Mustaqillik davri o'zbek she'riyatidagi o'zgarishlarning vujudga kelish omillari va asoslari 1230
Muydinova M.S.
151. Zamonaviy tilshunoslikda pragmalingvistikaning antroposentik yondashuv asosida o'rganishning nazariy asoslari 1237
Jo'raboyeva I.D.
152. Boshlang'ich sinflarda matematika fanini o'rgatishda videodarslar va interaktiv slaydlarning samaradorligi 1242
Tilavoldiyeva M., Mirzayev T.
153. Анализ выступления студенческой мини-футбольной команды узгүфкс на международном фестивале университетского спорта в Екатеринбурге –2023 1248
Исмагилов Д.К.
154. O'zbek tilida o'xshatishlarning lingvokulturologik xususiyatlari haqida mulohazalar 1255
Oybolayeva G.A.
155. Kimyo fanini o'qitishda virtual laboratoriyaning o'rni 1260
Lutpillayeva M.
156. O'zbekistonda tarjima ta'limini takomillashtirish: yevropa modeli asosida yondashuvlar va tavsiyalar 1266
Lutfullaev P.M.
157. O'zbek xalq cholg'u asboblari o'qitishda milliy musiqa pedagogikasining innovatsion yondashuvlari 1275
Jurayeva G.Z.
158. Yuqori sinf adabiyot darslarida muammoli ta'lim texnologiyasidan foydalanish 1281
Xolmatova G.I.
159. Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasini shakllantirishda innovatsion yondashuvlar 1288
Maqsudov U.Q., Nuridinova M.B.
160. Terminlar sohalararo konversiyasining izohli lug'atlardagi tavsifi 1295
Xashimova X.D.